

Юлія ГУЖЕЛ, редактор

ЕКОПОДАТОК У 2018 РОЦІ: НА ВСІ ЗАПИТАННЯ Є ВІДПОВІДІ

У 2018 році відбулися деякі зміни в адмініструванні екологічного податку. Розглянемо їх докладніше в консультації, а також дамо відповіді на запитання, що найчастіше ставляться.

Нарахування і сплата

? За якими ставками сплачувати екоподаток?

До уваги платників екоподатку! У 2018 році ставки екоподатку збільшилися **на 11,2 %!** Нові ставки діють починаючи зі звітності за I квартал.

? Чи змінився склад платників екоподатку в 2018 році у порівнянні з 2017-м?

Ні, не змінився. Платниками, як і раніше, залишаються суб'єкти господарювання (далі – СГ), які (п. 240.1 ПК):

- викидають забруднюючі речовини (далі – ЗР) в атмосферу стаціонарними джерелами забруднення;
- скидають ЗР у водні об'єкти;
- розміщують відходи;
- утворюють радіоактивні відходи;
- зберігають радіоактивні відходи понад установлений ліцензією строк.

Важливо! Якщо ваше підприємство має джерело забруднення, але не планує в цьому році провадити вказані вище види діяльності, не забудьте направити до органу ДФС за місцезнаходженням джерела забруднення заяву довільної форми про відсутність у вас об'єкта нарахування екоподатку. Така заява звільнить вас від щоквартального подання декларацій. Якщо до закінчення строку здачі звітності за I квартал до ДФС не надійде така заява, декларації доведеться подавати протягом усього календарного року.

Заяву про відсутність об'єкта оподаткування не треба подавати тим, хто і в попередні роки не сплачував екоподаток. Тобто ця норма стосується тільки платників екоподатку.

? Хто із СГ може не сплачувати екоподаток?

Законодавством передбачено перелік СГ, які не сплачують екоподаток. До нього ввійшли:

- 1) підприємства, які:**
  - розміщують відходи як вторинну сировину на власних територіях (пп. 240.1.3, п. 240.5 ПК);
  - до останнього дня звітного кварталу, у якому придбано джерело іонізуючого випромінювання, уклали договір про повернення джерела за межі України підприємству – його виробнику (пп. 240.3.1 ПК);
  - займаються радіоактивними відходами, що утворилися в результаті Чорнобильської катастрофи (пп. 240.3.2 ПК);
- 2) державні спеціалізовані підприємства, основна діяльність яких – зберігання, переробка, захоронення радіоактивних відходів, що є власністю держави, а також дезактивація радіаційно забруднених об'єктів (п. 240.4 ПК).**

? Чи є єдинники платниками екоподатку?

Так, є. Перелік податків, від сплати яких звільнені платники єдиного податку (юридичні та фізичні особи), наведено в п. 297.1 ПК. Екоподатку в цьому переліку немає.

Звичайні фізособи – непідприємці екоподаток не сплачують взагалі.

? Як розрахувати податок у випадку перевищення лімітів, зазначених у дозволі на викиди?

У податковому законодавстві немає норми, що вимагає застосовувати підвищені коефіцієнти за понадлімітні викиди. Податок розраховується виходячи з фактичних обсягів викидів протягом

звітного кварталу. Перевищення ліміту або взагалі відсутність установлених лімітів суму податку не збільшує (ЗПР, категорія 120.04).

Але **майте на увазі**: установлення гранично допустимих нормативів викидів передбачене природоохоронним законодавством, зокрема нормами Закону № 2707. Діяльність підприємств, що порушує встановлені умови та вимоги, може бути обмежена, тимчасово заборонена або призупинена органами Мінприроди (ст. 12 Закону № 2707). Крім того, підприємству, яке порушило природоохоронне законодавство, доведеться відшкодувати збиток, заподіяний навколишньому середовищу неправомірними діями (ст. 22 Закону № 2707).

? Чи має право контролюючий орган залучити до документальної перевірки підприємства інші держоргани для перевірки правильності нарахування екоподатку?

Так, має. Згідно з п. 250.12 ПК орган ДФС за попередньою згодою може залучити для перевірки правильності визначення фактичних обсягів викидів, скидів і розміщення відходів територіальні органи Мінприроди.

? Як визначити види та обсяг ЗР для розрахунку екоподатку за здійснення викидів в атмосферу?

Розрахувати види та обсяг викидів підприємство може двома способами.

Спосіб 1. Інвентаризація викидів спеціалізованою організацією.

Проводиться інвентаризація викидів ЗР в атмосферу і на підставі її даних визначається перелік та обсяги викидів. Таку інвентаризацію здійснюють спеціалізовані організації, відповідні підрозділи підприємств, які мають певний досвід роботи, технічне обладнання та перебувають на обліку в Мінприроди (п. 1.10 Інструкції № 7).

Для цього підприємству необхідно звернутися до організації, яка має право на розробку таких документів і занесена до відповідного переліку Мінприроди.

Спосіб 2. Самостійний розрахунок.

Обсяг викидів можна розрахувати й самостійно, наприклад, скориставшись техпаспортом обладнання, у якому наведена кількість ЗР, що викидаються в атмосферу, при максимальній роботі обладнання.

Однак є ризик, що такий розрахунок ДФС не визнає. Крім того, якщо підприємство помилиться й неправильно вкаже види забруднюючих речовин, сума екоподатку може виявитися заниженою. А це чревато штрафом, передбаченим ст. 123 ПК.

Якщо підприємство все-таки вирішить здійснити розрахунок самостійно, **рекомендуємо** скористатися Методикою № 452. У таблиці 6 цього документа наведено питомі викиди ЗР і парникових газів в атмосферу від промислової, сільськогосподарської, будівельної та іншої техніки.

Розглянемо питання, пов'язані з необхідністю нарахування і сплати екоподатку в різних ситуаціях.

? 1. Підприємство має списані акумулятори від джерел безперебійного живлення. Чи потрібно їх утилізувати та сплачувати за них екоподаток?

Відразу попередимо: відпрацьовані акумулятори є небезпечним видом відходів, що підлягають переробці та утилізації.

Що таке небезпечні відходи? Це відходи, що мають фізичні, хімічні, біологічні та інші небезпечні для навколишнього середовища і здоров'я людини властивості (ст. 1 Закону № 187). Такі відходи вимагають спеціальних методів і засобів поводження з ними та підлягають знешкодженню.

Акумулятори і відходи від їх виробництва та використання внесені до Державного класифікатора відходів ДК 005-96 (затверджений Наказом № 89) із кодами 3120.3 і 6000.2.9. Крім того, згідно з Положенням № 1120 відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів (і відходи від таких батарей) відносяться до небезпечних видів відходів, які наведено в п. 32, 34 розд. А «Жовтого переліку відходів».

Згідно з пп. 242.1.3 ПК об'єктом обкладення екоподатком є обсяги та види (класи) розміщених відходів, крім обсягів і видів окремих відходів як вторинної сировини, які розміщуються на власних територіях СГ.

Під розміщенням відходів мають на увазі постійне (остаточне) перебування або захоронення відходів у спеціально відведених для цього місцях або на об'єктах (місцях розміщення відходів, сховищах, полігонах, комплексах, спорудженнях, ділянках надр і т. д.), на використання

яких отримано дозволу вповноважених органів (пп. 14.1.223 ПК).

Якщо підприємство не займається утилізацією та переробкою відходів і не має на це дозволу, то воно не є платником екоподатку за розміщення відходів.

Однак **такі відходи** не можна просто взяти й викинути на смітник, як побутові. Їх **треба вивозити на спеціальні полігони**, уклавши зі спеціалізованими організаціями договір на їх вивезення. Більше того, ДФС завжди наполягала на тому, що підприємство, у якого утворюються небезпечні відходи, повинне мати такий договір, інакше воно буде зобов'язане сплачувати екоподаток на загальних підставах.

Передавати небезпечні відходи на захоронення (вивезення) спецпідприємствам слід не рідше одного разу на рік із дня їх утворення (ст. 34 Закону № 187).

Майте на увазі: непередача небезпечних відходів спецпідприємству на подальшу переробку (утилізацію) спричиняє ряд правопорушень, за які встановлено дисциплінарну, адміністративну, цивільну та кримінальну відповідальність (ст. 42 Закону № 187). Також цілком імовірно, що право на звільнення від сплати екоподатку підприємству доведеться відстоювати в різних державних інстанціях (з усіма наслідками, що звідси випливають).

2. Чи потрібно сплачувати екоподаток за викиди, здійснювані дизельними генераторами?

Дизельний генератор підпадає під визначення стаціонарного джерела забруднення, тому сплачувати екоподаток при його використанні доведеться. Це передбачено пп. 240.1.1 ПК.

Нагадаємо, під стаціонарним джерелом забруднення ПК розуміє підприємство, цех, агрегат, установку або інший нерухомий об'єкт, який зберігає свої просторові координати протягом певного часу та здійснює викиди ЗР в атмосферу (пп. 14.1.230). Тобто дизельні генератори та інші установки, що працюють на паливі, є стаціонарними джерелами забруднення.

У цьому випадку об'єктом і базою оподаткування є обсяги та види ЗР, які генератор викидає в атмосферне повітря (пп. 242.1.1 ПК).

Подання декларації

За якою формою та в який строк слід подавати декларацію з екоподатку в 2018 році?

Декларація з екоподатку подається за формою, затвердженою Наказом № 715.

За звітні квартали 2018 року декларація подається, а податок сплачується в такі строки (згідно з Листом № 466):

Період	Граничний строк подання декларації	Граничний строк сплати
1	2	3
I квартал	10 травня 2018 року	18 травня 2018 року
II квартал	9 серпня 2018 року	17 серпня 2018 року
III квартал	9 листопада 2018 року	19 листопада 2018 року
IV квартал	11 лютого 2019 року	19 лютого 2019 року

Декларація подається до органу ДФС:

- при здійсненні викидів стаціонарними джерелами забруднення в атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти, розміщенні відходів у спеціально відведених для цього місцях або на об'єктах – за місцем розміщення та-

ких джерел забруднення, об'єктів і місць (пп. 250.2.1 ПК).

- утворенні радіоактивних відходів і тимчасовому їх розміщенні понад установлений у ліцензії строк – за місцезнаходженням платника на податковому обліку.

Якщо місце подання декларації не збігається з місцем перебування платника на податковому обліку, то до контролюючого органу, у якому такий платник зареєстрований, подається копія декларації в ті самі строки – протягом 40 календарних днів після закінчення звітного кварталу (п. 250.8 ПК).

Якщо платник має декілька джерел забруднення або місць розміщення відходів у різних адміністративно-територіальних одиницях (коди КОАТУУ різні), то декларація подається окремо за кожним джерелом та місцем розміщення.

До відома: якщо декілька джерел забруднення або місць розміщення відходів знаходяться в межах однієї адміністративно-територіальної одиниці (код КОАТУУ той самий), подається одна декларація.

Платник, який числиться на обліку в органі ДФС у місті з районним поділом, а джерела забруднення та місця розташування відходів знаходяться на території цього міста, може подати одну декларацію за місцем своєї податкової реєстрації.

Заповнення декларації

Платники екоподатку разом із декларацією подають **додатки 1–6**.

Загальна частина декларації заповнюється всіма платниками, а додатки – залежно від того, яке джерело забруднення має підприємство. Наприклад, підприємство, що здійснює викиди ЗР в атмосферу і скиди у водні об'єкти, заповнює:

- загальну частину декларації;
- додаток 1 «Розрахунок за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення»;
- додаток 2 «Розрахунок за скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти».

При заповненні загальної частини декларації та додатків **зверніть увагу на такі моменти:**

1. У додатках потрібно вказувати не назви ЗР, а їх коди, які наведено в додатках 7–9.
2. Одиниця виміру для розрахунку екоподатку – гривні з копійками.
3. У загальній частині декларації слід проставити відмітку про додані до неї додатки.

ВИСНОВКИ

При заповненні декларації з екоподатку в 2018 році слід ураховувати, що:

- декларація подається за формою, що діяла торік;
- ставки екоподатку в порівнянні з 2017 роком підвищилися на 11,2 % і застосовуються починаючи зі звітності за I квартал 2018 року;
- граничний строк подання декларації за I квартал цього року – 10 травня, а сплати екоподатку – 18 травня.

ШВИДКА УСНА ВІДПОВІДЬ НА КОРОТКЕ ЗАПИТАННЯ

за телефонами: (056) 370-44-25
(067) 522-04-01 • (050) 474-86-00

Консультаційна лінія працює щотижня.

Вівторок • Середа • Четвер з 10.00 до 15.00.

P